

# Temel Yönetmelikler

- **Araçların İmal, Tadil Ve Montajı Hakkında Yönetmelik**
  - **ARAÇLARIN İMAL, TADİL VE MONTAJI HAKKINDA YÖNETMELİK**
    - **BİRİNCİ BÖLÜM**
      - **Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**
- **Amaç**
- **MADDE 1 – (Değişik:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca araçların yapım ve kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyma zorunluluğunu yerine getirmek üzere; tadil aşamasında ve tip onayı yönetmelikleri (MARTOY, TORTOY, MOTOY) kapsamı dışında kalan yapım aşamasındaki araçlar ile tip onayı yönetmelikleri kapsamındaki araçlara bu Yönetmeliğe göre Ulusal Tip Onayı verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile tip onayı yönetmeliklerindeki hükümlere ilave olarak uygulanacak hükümleri düzenlemektir.
- **Kapsam**
- **MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;**
- a) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca karayollarında kullanılması amaçlanan motorlu araçların ve bunların römorklarının;
- 1) Tek tek tam araç onayını,
- 2) Tek tek çok aşamalı araç onayını,
- 3) Seri tadilat tip onayını,
- 4) Münferit tadilat onayını,
- 5) **(Değişik:RG-26/6/2012-28335)** MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamında olan araçlar için Avrupa Birliğinin 2007/46/EC, 2003/37/EC ve 2002/24/EC direktiflerinin henüz uyumlaştırılmamış alt sistem direktifleri yerine uygulanacak kurallar ile MARTOY, TORTOY ve MOTOY’da yer almayan ilave hükümleri,
- 6) MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamı dışında kalan ve seri olarak imal edilen motorlu araçlar veya römorklara tip onayı verilebilmesi için uyulması gereken esasları,
- b) İtfaiye araçları ve azami hızı 25 km/saat’in üzerinde olan yol süpürme araçlarını
- c) **(Ek:RG-26/6/2012-28335)** Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçlarını,
- kapsar.
- (2) Bu Yönetmelik;
- a) Ulusal tip onayı için gerekli ilave hükümler hariç olmak üzere, MARTOY, TORTOY ve MOTOY’a göre;
- 1) Tam araç tip onayı,
- 2) Çok aşamalı araç tip onayı,
- 3) Sınırlı sayıda tam araç tip onayı,
- 4) Sınırlı sayıda çok aşamalı araç tip onayı
- verilebilmesi için uyulması gereken esasları,
- b) **(Değişik:RG-26/6/2012-28335)** Şantiyelerde, taş ocaklarında, limanlarda veya havaalanı tesislerinde kullanılmak üzere tasarımlanmış ve imal edilmiş araçları, silahlı kuvvetler, sivil

savunma ve kamu düzenini sağlamakla sorumlu birimlerde kullanılmak üzere özel amaçlı olarak tasarlanmış ve imal edilmiş araçlar ile iş makinelerini,

- kapsamaz.

- 

- **Dayanak**

- **MADDE 3 –** (1) Bu Yönetmelik, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun değişik 29 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

- 

- **Tanımlar**

- **MADDE 4 –** (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AİTM: Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliği,
- b) AİTM münferit araç uygunluk belgesi: AİTM onayı işlemleri tamamlanarak, araçların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu sonucunda, tek tek araçlar ve münferit tadilat için onay kuruluşunca veya onay kuruluşunun yetkilendirdiği kuruluşça verilen belgeyi,
- c) AİTM seri tadilat/seri imalat araç uygunluk belgesi: AİTM onayı işlemleri tamamlanarak, araçların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu sonucunda, seri imal edilen araçlar veya seri tadilat için imalatçı tarafından verilen belgeyi,
- ç) AİTM onayı: Araçların bu Yönetmelik hükümlerine uygun olduğuna dair verilen onayı,
- d) AİTM tip onayı belgesi: Bu Yönetmeliğe göre seri olarak imal edilen araçlar ile seri tadilatlarında, her bir araç tipi için AİTM onayı işlemleri tamamlanarak, araçların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu sonucunda Onay Kuruluşunca verilen belgeyi,
- e) Araç: Raylı araçlar ve iş makineleri haricinde, karayollarında kullanılmak üzere tasarlanmış, MARTOY, TORTOY ve MOTOY Yönetmeliklerinde ayrı ayrı tarifleri yapılan motorlu araçlar ve römorkları, tarım ve orman traktörleri ve römorkları ve iki, üç veya dört tekerlekli motosikletler ve mopedler ile bunların römorklarını,
- f) Aksam: Bir aracın parçası olarak ayrı bir yönetmelik hükümlerine tabi olan ve söz konusu yönetmelik tarafından bu araçtan bağımsız olarak da tip onayı alabileceği belirtilen far gibi bir üniteyi,
- g) Aksam tip onayı belgesi: Araçlara ait aksam, sistem veya ayrı teknik ünitelerin ilgili AT Yönetmeliklerine veya ECE Regülasyonlarına uygunluğu sonucunda Teknik Servis tarafından düzenlenen rapora göre onay kuruluşu Bakanlıkça veya AT Yönetmeliklerini veya ECE Regülasyonlarını uygulayan ülkelerin onay kuruluşlarınca verilen belgeyi,
- ğ) Araç tip onayı belgesi: Araçlara MARTOY, TORTOY veya MOTOY Yönetmeliklerine göre onay kuruluşu Bakanlıkça veya Avrupa Birliği üyesi ülkelerin onay kuruluşlarınca verilen belgeyi,
- h) AT: Avrupa Topluluğunu,
- ı) AT yönetmelikleri: Avrupa Birliği tarafından direktif olarak yayımlanan ve Bakanlıkça yönetmelik olarak uyumlaştırılarak yürürlüğe konulan motorlu araçlarla ilgili yönetmelikleri,
- i) Ayrı teknik ünite: İlgili yönetmeliklerin hükümlerine tabi olan ve ilgili yönetmelikte açıkça belirtilmesi şartıyla sadece bir veya daha fazla tanımlanmış araç tipi ile ilgili olarak ayrı tip onayı alabilen, arkadan çarpmaya karşı koruma çerçevesi gibi aracın bir parçası olarak hazırlanan üniteyi,
- j) Bakanlık: Onay kuruluşu olan Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- k) ECE - R: Motorlu araçlarla ilgili Birleşmiş Milletler/Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM/AEK) Teknik Düzenlemelerini (Regülasyonları),

- l) İmalatçı: Onay işlemlerinin bütün unsurlarından ve imalatın veya tadilatın uygunluğunun sağlanmasından Onay Kuruluşuna karşı sorumlu olan ve onay işlemine tabi olan araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünite imalatının veya tadilatının bütün aşamalarıyla doğrudan ilgili olmasına gerek olmayan, en az bir sözleşmeli veya kadrolu makine mühendisi istihdam eden kişi veya kuruluşu,
- m) İş makinesi: Yol inşaat makineleri ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan; iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş, karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılamayan motorlu araçları,
- n) MARTOY: 1/4/1999 tarihli ve 23653 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliğinin (98/14/AT) uygulamada bulunan son seviyesini,
- o) MOTOY: 23/12/2004 tarihli ve 25679 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliğinin (2002/24/AT) uygulamada bulunan son seviyesini,
- ö) Onay kuruluşu: Teknik hizmetler kuruluşlarını görevlendiren, sistem, aksam, ayrı teknik ünite ve Araç tip onayı, AİTM onayı ve AİTM uygunluk belgelerini veren ve gerektiğinde geri alan ve AİTM uygunluk belgesiyle ilgili uygulamaları kendisi yapacağı gibi, başka bir kuruluşu da bu konuda yetkilendirebilen, bu konuda yapılacak uygulamaları belirleyen, diğer onay kuruluşlarıyla muhatap olan ve bunlarla temasları yürüten, imalatçının üretim uygunluk düzenlemelerine uyup uymadığını belirlemekten sorumlu ve yetkili kuruluş olan Bakanlığı,
- p) Sistem: Fren, emisyon kontrol tertibatı, iç donanım gibi ilgili yönetmeliklerdeki şartlara uygun olması gereken herhangi bir araç sistemini,
- r) Tadilat: İmalatından sonra veya hizmet süresinde, aracın niteliğini değiştirecek şekilde yapılan işlemi,
- s) Tadilat seti: Bir tadilatın yapılabilmesi için üretilen, gerekli bütün aksam ve parçalardan oluşan, ilgili yönetmelik kapsamında prototip araçlar üzerinde gerekli deneyler yapılarak, Onay Kuruluşu tarafından bir veya daha fazla tanımlanmış araç tipi ile ilgili olarak uygunluk onayı verilen seti,
- ş) Taktik araç: Öncelikle silahlı kuvvetler tarafından arazide, muharebe veya taktik operasyonlar ile doğrudan ilişkili veya destekleyici mahiyette kullanılmak üzere askeri araştırma ve geliştirmeler neticesinde tasarımılanan ve askeri özellikleri bulunan aracı,
- t) Tam araç: MARTOY, TORTOY ve MOTOY yönetmelikleri ve bu Yönetmeliğin ilgili bütün hükümlerine uygun olarak, bir aşamada tip onayı veya AİTM uygunluk onayı alarak imal edilen aracı,
- u) Tamamlanmamış araç: MARTOY, TORTOY ve MOTOY yönetmelikleri ve bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine uyabilmek için en az bir aşamada daha tamamlanması gereken ve buna uygun tip onayı veya AİTM uygunluk belgesi alarak imal edilmiş aracı,
- ü) Tamamlanmış araç: MARTOY, TORTOY ve MOTOY yönetmelikleri ve bu Yönetmeliğin ilgili bütün hükümlerine uygun olarak, çok aşamalı tip onayı veya AİTM uygunluk belgesi alarak imal edilen aracı,
- v) Tanıtım bildirimi: Başvuru sahibi tarafından sunulan ve bu Yönetmeliğin Ek V’inde belirtilen belgeyi,
- y) Tanıtım dosyası: Başvuru sahibi tarafından onay kuruluşuna veya onay kuruluşunun yetkilendirdiği kuruluşa tanıtım bildirimi gereğince verilen bilgi, çizim, fotoğraf ve bunun gibi belgeleri içeren dosyayı,

- z) Tanıtım paketi: Tanıtım dosyası ile onay kuruluşunun veya onay kuruluşunun yetkilendirdiği kuruluşun görevlerini yerine getirmeleri sürecinde tanıtım dosyasına eklenmiş olan deney raporları ve diğer belgeleri,
- aa) Tanıtım paketi fihristi: Tanıtım paketi içinde bulunan belgelerin uygun bir şekilde numaralandırılarak veya bütün sayfaların tanımlanabilmesine imkân verecek şekilde işaretlenerek bir liste halinde yazılmasını,
- bb) Teknik hizmetler kuruluşu (teknik servis): Onay kuruluşu adına deney veya kontrolleri yürütecek bir deney laboratuvarı olarak atanmış bir kurum veya kuruluşunu (bu görev onay kuruluşu tarafından da yerine getirilebilir),
- cc) TORTOY: 8/6/2008 tarihli ve 26900 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarım veya Orman Traktörleri, Bunların Römorkları ve Birbiriyle Değiştirilebilir Çekilen Makinaları ile Sistemleri, Aksamaları, Ayrı Teknik Üniteleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliğinin (2003/37/AT) uygulamada bulunan son seviyesini
- ifade eder.
- 

## • İKİNCİ BÖLÜM

### • Uygulama Usul ve Esasları

- 
- **AİTM onayı başvurusu**
- **MADDE 5 – (1)** AİTM onayı başvurusuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir.
- a) Bu Yönetmelik kapsamındaki araçların seri imalatında ve tip onayı bulunan araçların seri tadilatında her bir tip araç için ayrı bir başvuru yapılır.
- b) Münferit imalat ve tadilatlarında her bir araç için ayrı bir başvuru yapılır.
- c) Tadilat setleri için, set ile tadil edilmiş ve tahribatlı deneylerde yapılabilecek numune ile onay kuruluşu veya onay kuruluşu tarafından görevlendirilmiş teknik servislere başvurulur. Gerekirse ana araç imalatçısının görüşü alınır. Bu setler ile üreticisi tarafından, setle birlikte verilen montaj talimatına uygun olarak yapılan seri tadilatlar sadece talimata uygun montaj yapıldığı kontrol edilerek, uygunsa onaylanır.
- ç) Araç AİTM tip onayı veya AİTM uygunluk belgesi başvuruları, imalatçı tarafından onay kuruluşuna veya onay kuruluşunun yetkilendirdiği kuruluşa yapılır. Başvuruya, ilgili araca göre bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek V’te belirtilen bilgileri içeren bir tanıtım dosyasıyla birlikte Ek IV ve/veya Ek VII’de belirtilen ilgili yönetmeliklerden uygulanabilir olanlardan her biri uyarınca sahip olunan tip onayı belgeleri, eğer bu belgeler yoksa, teknik servislerden o araç için ilgili yönetmeliklere göre alınmış deney raporları ve gerektiğinde bu Yönetmelikte istenilen belgeleri içeren tanıtım paketi ve tanıtım paketi fihristinden oluşan bilgi ve belgeler eklenir.
- d) Çok aşamalı AİTM onayı başvurusunda;
- 1) Birinci aşamada, tamamlanmamış araç ve aracın tamamlanma durumuna göre bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek V’te belirtilen bilgileri içeren bir tanıtım dosyasıyla birlikte Ek IV ve/veya Ek VII’de belirtilen ilgili yönetmeliklerden uygulanabilir olanlardan her biri uyarınca sahip olunan tip onayı belgeleri, eğer yoksa, yetkili teknik servislerden o araç için ilgili yönetmeliklere göre alınmış deney raporları ve gerektiğinde bu Yönetmelikte istenilen belgeleri içeren tanıtım paketi ve tanıtım paketi fihristinden oluşan bilgi ve belgeler eklenir,
- 2) İkinci veya daha sonraki aşamalarda, tamamlanmamış aracın bir önceki aşama uygunluk belgesi veya AİTM uygunluk belgesinin bir sureti ile aracın tamamlanma durumuyla ilgili olarak bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek V’te belirtilen bilgileri içeren ve bu Yönetmelikte

istenilen bilgi ve belgeler, ilgili yönetmeliklerden uygulanabilir olanlardan her biri uyarınca sahip olunan tip onayı belgeleri, eğer bu belgeler yoksa, teknik servislerden o araç için ilgili yönetmeliklere göre alınmış deney raporları, tanıtım dosyası, tanıtım paketi ve tanıtım paketi fihristi yer alır.

- e) MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamı dışında kalan araçların seri imalatı ve bu yönetmeliklerin kapsamındaki araçların seri tadilatında her tip için ayrı bir başvuru yapılır.

- 

- **AİTM onayı işlemleri**

- **MADDE 6 – (1) AİTM onayı işlemlerine ilişkin olarak onay kuruluşunca;**

- a) Tanıtım dosyasındaki özelliklere uygun olmak kaydıyla, bu Yönetmelikte belirtilen ilgili yönetmeliklerin teknik özelliklerine uyan, imal veya tadil edilmiş her bir araç için 7 nci maddede belirtilen işlemler çerçevesinde AİTM uygunluk belgesi,
- b) Tanıtım dosyasındaki özelliklere uygun olmak kaydıyla bu Yönetmelikte belirtilen ilgili yönetmeliklerin teknik özelliklerine uyan seri imalat ve seri tadilatta her bir tip için 7 nci maddede belirtilen işlemler çerçevesinde AİTM tip onayı belgesi,
- verilir.
- (2) Bir araç, sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin bu Yönetmelikteki hükümlere uygun olmakla birlikte, yol güvenliği açısından ciddi bir tehlike oluşturduğunun belirlenmesi halinde, onay kuruluşu veya onay kuruluşunun yetkilendirdiği kuruluş AİTM tip onayı belgesi veya AİTM uygunluk belgesi vermeyi reddedebilir.

- 

- **AİTM onayı sırasında izlenecek işlemler**

- **MADDE 7 – (1) AİTM onayı sırasında izlenecek işlemler aşağıda belirtilmiştir.**

- a) 5 inci maddenin (b) bendine göre bir başvuru yapıldığı takdirde imalatçı onaylatılacak münferit araç için örneği bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek V/A3'te verilmiş olan AİTM uygunluk belgesini düzenler ve tanıtım dosyasıyla birlikte onay kuruluşunun onayına sunar.
- b) 5 inci maddenin (a) bendine göre bir başvuru yapıldığı takdirde onay kuruluşu, onaylanacak araç üzerinde araç tanıtım belgesinde bulunan, aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerini inceleyerek ve belgeleri kontrol ederek aracın orijinal tanıtım paketindeki ilgili bilgilere uygun olarak yapılmış olduğunu bütün ilgili yönetmelik şartları için teyit eder.
- c) 5 inci maddenin (ç) bendine göre bir başvuru yapıldığı takdirde onay kuruluşu;
- 1) Birinci aşamada; tamamlanmamış araç için araç tanıtım belgesinde bulunan, aracın; aksam, sistem ve ayrı teknik ünitelerini inceleyerek ve belgeleri kontrol ederek, aracın orijinal tanıtım paketindeki ilgili bilgilere uygun olarak yapılmış olduğunu bütün ilgili yönetmelik şartları için teyit eder,
- 2) İkinci veya daha sonraki aşamalarda; aracın tamamlanma durumuna göre bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek V'te belirtilen şartları sağladığını, araç tanıtım dosyasındaki detaylara ve ilgili yönetmeliklerin her birinin gerektirdiği teknik koşullara uygunluğunu teyit ve daha önceden alınmış onayı geçersiz kılacak şekilde değişiklik yapıp yapılmadığını kontrol eder.
- ç) Motorlu araçlar ve römorkları ile motosiklet ve mopedlerin münferit imalat ve tadilatlarında başvurular ancak imalatçı adına, aracı projelendiren, Bakanlık veya Bakanlık adına görevlendirilmiş kuruluşlarca yetki belgesi verilmiş makine mühendisleri tarafından yapılır. Yetkili mühendisler, imalatçı firmanın personeli veya Makine Mühendisleri Odası Büro Tescil Belgesi sahibi Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Bürosu personelidir. Tarım veya orman traktörleri ile römorkları için ise başvurular, makine mühendisleri yanı sıra tarım makineleri dalında eğitim görmüş, Bakanlık veya Bakanlık adına görevlendirilmiş kuruluşlarca

yetki belgesi verilmiş ziraat mühendisleri tarafından da yapılabilir. Bu durumda, yetkili ziraat mühendisleri, imalatçı firmanın personeli veya Ziraat Mühendisleri Odası Büro Tescil Belgesi sahibi Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Bürosu personelidir.

- d) Bu Yönetmeliğin ekleri Yönetmelik kapsamındaki araçlarda zorunlu olarak uygulanır.
- 

### • ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

#### • Tescil ve Trafiğe Çıkma, Alternatif İşlemler

- 
- **Tescil ve trafiğe çıkma**
- **MADDE 8 – (1)** Bu Yönetmeliğe göre tek tek onaylanmış yeni araçların tesciline veya trafiğe çıkmasına, sadece onay kuruluşu veya onay kuruluşunun yetkilendirdiği kuruluş tarafından tasdik edilmiş uygunluk belgeleri taşımaları halinde izin verilir. Tamamlanmamış araçların sürekli tescillerine ve trafiğe çıkmalarına tamamlanmadıkları sürece izin verilmez. Seri imalat nedeni ile AİTM onayı olan araçlar, imalatçı firmanın düzenleyeceği uygunluk belgesi ile tescil edilirler. Tadilatlar yasal süre içerisinde aracın kayıtlarına, bu Yönetmelik uyarınca verilen seri tadilat veya tadilat uygunluk belgelerine göre işlenir.
- 
- **Onay kuruluşunca yapılabilen işlemler**
- **MADDE 9 – (1)** Özgün niteliklerinden dolayı, bir veya daha fazla sayıda ilgili yönetmeliğin bir veya daha fazla şartına uyması mümkün olmayan, ileri teknoloji ve kavramları bünyesinde bulunduran araçlar için, imalatçının talebi üzerine onay kuruluşu araca ait özgün niteliklerin açıkça belirtildiği bir uygunluk belgesi verebilir.
- (2) Ordu hizmetleri için kullanılan taktik araçları, iş makineleri, sivil savunma ve kamu düzenini korumakla görevli birimler tarafından kullanılmak üzere imal edilen özel maksatlı araçlar, tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçlarının tahsis edilen hizmet dışında kullanılması veya üçüncü şahsa devri halinde, kullanıcıdan aranacak şartlar, onay kuruluşu tarafından belirlenir.
- 

### • DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

#### • Çeşitli ve Son Hükümler

- 
- **Düzenleme yetkisi**
- **MADDE 10 – (1)** Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili her türlü alt mevzuat düzenlemelerini yapmaya yetkilidir.
- 
- **Karşılıklı tanıma**
- **MADDE 10/A –(Ek: RG-15/7/2014-29061)**
- (1) Bu Yönetmelik hükümleri Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yasal olarak üretilmiş veya yasal olarak serbest dolaşıma girmiş ürünlere uygulanmaz.
- (2) Bakanlık, birinci fıkrada belirtilen ürünü 2/5/2012 tarihli ve 2012/3169 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliğinin Üçüncü Bölümünde belirtilen usul ve esaslara uyarak değerlendirmeye tabi tutabilir ve bunun sonucunda bu Yönetmelik tarafından aranan koruma düzeyini eşdeğer ölçüde sağlamadığını tespit ederse, ürünün piyasaya arzını yasaklayabilir, koşula bağlayabilir, piyasadan geri çekilmesini veya toplatılmasını isteyebilir.
- 
-

- **Muafiyet**
- **MADDE 11** – (1) İtfaiye araçları ve azami hızı 25 km/saat'in üzerinde olan yol süpürme araçları yapıları ve işlevleri itibarı ile bu Yönetmeliğin çeşitli hükümlerinden veya tamamından muaf tutulabilir. Muafiyet kararı onay kuruluşu tarafından verilir.
- 
- **Yürürlükten kaldırılan yönetmelik**
- **MADDE 12** – (1) 21/10/2004 tarihli ve 25620 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.
- 
- **Atıflar**
- **MADDE 13** – (1) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesi ile yürürlükten kaldırılan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğe yapılmış olan atıflar, bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.
- 
- **Sade elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araçlar**
- **EK MADDE 1 – (Ek:RG-30/11/2010-27771)**
- (1) M ve N kategorisi motorlu araçların, seri tadilat üreticileri veya temel araç imalatçısı tarafından seri tadilat yolu ile sade elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araca dönüştürülmesinde ve bu elektrikli araçların ve hibrit motorlu araçların imalinde bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek I, Ek IV, Ek VII ve Ek XI'in ilgili maddeleri uygulanır.
- (2) Motorlu araçların sade elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araca dönüştürülmesinde orijinal temel aracın imalatçısı hariç, münferit tadilat yapılamaz. Temel aracın imalatçısı sadece kendi imal ettiği araçların münferit tadilatını yapabilir. Münferit tadilat durumunda da, birinci fıkrada belirtilen eklerde yer alan maddelerin hükümleri uygulanır.
- 
- **Kalite sistemi**
- **EK MADDE 2 – (Ek:RG-30/11/2010-27771)**
- (1) Seri tadilat ve tadilat seti üreticileri, güncel TS ISO 16949 veya TS EN ISO 9001 standardına uygun kalite sistemine sahip olmalıdır.
- (2) Eğer kalite sistem belgesi yoksa, kalite sistemini gösterir bilgi ve belgeler aranır. Bu durumda firma denetlenir ve sistemin uygunluğunun tespitinde güncel TS EN ISO 9001 belgesi için izlenen prosedür tatbik edilir. Bu denetim, anılan standart kapsamında belgelendirme denetimi olarak kabul edilemez.
- 
- **Bireysel sesli ve görüntülü cihaz**
- **EK MADDE 3 – (Ek:RG-26/6/2012-28335)<sup>(1)</sup>**
- (1) Tadilat yoluyla bireysel sesli ve görüntülü cihaz takılan M2 ve M3 kategorisi araçlara Ek IV'ün 4.20 numaralı maddesinin hükümleri uygulanır.
- 
- **Yangın algılama ve alarm sistemleri**
- **EK MADDE 4 – (Ek:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) Tadilat yoluyla Ek VII'nin 1.54.1 ve 1.54.2 numaralı maddelerinde belirtilen yangın algılama ve alarm sistemleri takılan araçların uygunluğu yetkili teknik servisler tarafından bir rapor ile tevsik edilir.
- 
- **Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçları**

- **EK MADDE 5 – (Ek:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçlarında Ek XIII'te belirtilen şartlar uygulanır.
- 
- **Engelli erişimi için araç tadilatı**
- **EK MADDE 6 – (Ek:RG-13/9/2013-28764)**
- (1) 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca engellilerin erişilebilirliğine uygun olması gereken araçlara yapılacak olan tadilatlarda aşağıdaki şartlar aranır.
- a) Tadilat; M<sub>2</sub> ve M<sub>3</sub> kategorisindeki araçlara, seri tadilat yetkisi verilmiş firmalar tarafından bu Yönetmeliğin Ek-IV'ünün 4.14 üncü maddesinin ikinci paragrafı ile 2/7/2004 tarihli ve 25510 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sürücü Koltuğuna İlave Olarak Sekizden Fazla Koltuğu Bulunan ve Yolcu Taşımak Amacıyla Kullanılan Araçların Özel Hükümleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliğinin (2001/85/AT) Ek-VII'sinde belirtilen hükümlere göre yapılır. Ayrıca tadilat nedeni ile araçta etkilenen tüm aksamla ilgili olarak bu Yönetmeliğin Ek-VII'sinin ilgili şartlarına uygunluk aranır.
- b) Seri tadilat tip onayı başvurularında; belirli bir marka ve tipteki araç için alınmış bir teknik servis raporu, aynı tadilatçı firma tarafından kullanılmak kaydıyla, aşağıdaki araç ve tertibat özellikleri bakımından farklılık göstermeyen farklı marka veya tipteki araçlar için de kullanılabilir.
- 1) Şasi tipi (örme/C),
- 2) Karoseri tasarım amacı (tek/çift katlı, mafsallı, alçak tabanlı),
- 3) Montajın yapıldığı kapının yeri (ön/orta/arka),
- 4) Yaklaşık araç uzunluğu (7 m/9 m/12 m),
- 5) Tertibatın imalatçısı,
- 6) Tertibatın tipi,
- 7) Tertibatın araçlara bağlantı şekli.
- c) Seri tadilat tip onayı alan firmalar, tadilatı kendi montaj adresinin dışında da yapabilir.
- ç) TSE tarafından bu Yönetmeliğin Ek-V'ine göre düzenlenen seri tadilat tip onay belgelerinde yer alan "Tadilatın kısa tanımı"nda tadilat açıklanarak tanımlanır ve belgeye "notlar" ibaresi yazılarak Sürücü Koltuğuna İlave Olarak Sekizden Fazla Koltuğu Bulunan ve Yolcu Taşımak Amacıyla Kullanılan Araçların Özel Hükümleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2001/85/AT)'nin Ek-VII'sine göre sağlanan hususlar belirtilir. Aynı Yönetmeliğin Ek-VII'sinin tüm şartlarının sağlanması durumunda tip onayı/uygunluk belgesi ve tescil ile ilgili bilgisayar kayıtlarına "Erişilebilir" ifadesi yazılır.
- d) Araçlarda tekerlekli sandalye için özel alan oluşturma amacıyla yapılan tadilat sonucunda koltuk sayısının değişmesi aracın kategorisini değiştirmez.
- e) Rampa yapılması durumunda, rampa boyu uygunluk belgesinde yer alan araç genişliğini geçemez. Uygunluk belgesinin bulunmaması halinde araç genişliği teknik servis tarafından belirlenir.
- f) Araçlarda yapılan tadilatların, Sürücü Koltuğuna İlave Olarak Sekizden Fazla Koltuğu Bulunan ve Yolcu Taşımak Amacıyla Kullanılan Araçların Özel Hükümleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2001/85/AT) veya ihtiyaç duyulabilecek diğer yönetmeliklere uygunluğunun tespit edilmesi aşamasında; TSE, gerek duyması halinde Bakanlıkça atanmış diğer teknik servislerce hazırlanan deney raporlarını kullanabilir, seri tadilat onayı verilmesi aşamasında ise her türlü test raporunun nihai değerlendirmesi yine TSE tarafından yapılır.

- 
- **Damperli araçlar**
- **EK MADDE 7 – (Ek:RG-22/2/2015-29275)**
- (1) Damperli kamyonların damperlerinin kalkık durumda trafikte seyretmesini önleyecek tedbirler kapsamında aşağıda belirtilen asgari şartların yerine getirilmesi zorunludur:
- a) Damper tam olarak indirilmediğinde, aracın seyir hızını 10 km/h'den fazla olmayacak şekilde sınırlayan bir tertibat bulundurulur.
- b) Araç yürür vaziyetteyken damper açıksa veya açılırsa, araçlarda sürücüyü ikaz etmek için sesli uyarı veren ve sürücünün direkt görüş alanı içerisinde bulunan görsel ikaz sistemleri bulunur.
- c) Seyir ve yönlendirme kumandaları, operatörün kendi kendine destek sağlayacak şekilde bir elinin serbest olmasını ve kumandalara kazara temas riskinin azaltılmasını sağlayacak şekilde tasarımlanır.
- (2) Damperli araçlarda bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartların sağlandığı TSE tarafından verilen teknik inceleme raporu ile tevsik edilir. Bu rapor, aracın muayenesi sırasında muayene kuruluşuna ibraz edilir.
- 
- **Kazanılmış haklar**
- **GEÇİCİ MADDE 1 – (1)** Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgililerce alınmış tip onayları ve seri tadilat onaylarına ilişkin kazanılmış haklar saklıdır.
- 
- **Yangın algılama ve alarm sistemleri**
- **GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) İlk defa tip onayı alınarak imal edilecek yeni tip M2 ve M3 kategorisi araçlar 1/11/2012 tarihinden itibaren, aynı kategorideki tip onayı mevcut araçlar ise 1/11/2013 tarihinden itibaren Ek VII'nin 1.54, 1.54.1, 1.54.2, 1.54.3, 1.54.4, 1.54.4.1, 1.54.4.2, 1.54.4.3 ve 1.54.5 numaralı maddelerinin hükümlerine uymak zorundadır.
- 
- **Önceden tescil edilmiş araçlar**
- **GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) 2005 model ve sonrası M2 ve M3 kategorisi araçlar, 1/1/2014 tarihinden itibaren Ek VII'nin 1.54, 1.54.1, 1.54.2, 1.54.3, 1.54.4, 1.54.4.1, 1.54.4.2, 1.54.4.3 ve 1.54.5 numaralı maddelerinin hükümlerine uygun hale gelmek zorundadır.
- 
- **Yakıt sistemi tadilatı**
- **GEÇİCİ MADDE 4 – (Ek:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) Yakıt sistemi uygunluk raporu, montaj tespit raporu ile gaz sızdırmazlık raporu verecek ve gaz sızdırmazlığı kontrollerini yapacak kurum ve kuruluşlarının görevlendirilme usul ve esasları Bakanlık tarafından 1/1/2013 tarihine kadar belirlenir. Bu tarihe kadar rapor verilmesi ve gaz sızdırmazlığı kontrolüne yönelik işlemler, Bakanlığın protokol yaptığı kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülür.
- 
- **Okul servis araçları**
- **GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren imal ve tadil edilen araçlar için Ek XII'nin 4.6 numaralı maddesinin hükümleri 1/10/2012 tarihine kadar ihtiyari olarak uygulanır.

- 
- **Damperli kamyonlarla ilgili uygulama**
- **GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek:RG-22/2/2015-29275)**
- (1) Ek madde 7’nin uygulanması ile ilgili olarak;
- a) İlk defa damper üst yapısı monte edilerek yeni imal edilen araçlarda, birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrası bu maddenin yayımı tarihinde, (a) bendi bu maddenin yayımı tarihinden 12 ay sonra,
- b) Tamamlanmış araç olarak tescil edilmiş, ancak ilk defa damper üst yapısı monte edilerek tadilat yapılan araçlarda, birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrası bu maddenin yayımı tarihinden 12 ay sonra,
- c) Mevcut damperli araçlarda birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrası bu maddenin yayımı tarihinden 12 ay sonra,
- uygulamaya girer.
- 
- **Yürürlük**
- **MADDE 14 –** (1) Bu Yönetmelik 1/1/2009 tarihinde yürürlüğe girer.
- 
- **Yürütme**
- **MADDE 15 – (Değişik:RG-26/6/2012-28335)**
- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.
- 
- 
- 
- <sup>(1)</sup> Bu değişiklik 1/11/2012 tarihinde yürürlüğe girer.
- 
- 

|    | Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete’nin                                   |        |
|----|------------------------------------------------------------------------------|--------|
|    | Tarihi                                                                       | Sayısı |
|    | 28/11/2008                                                                   | 27068  |
|    | Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin |        |
|    | Tarihi                                                                       | Sayısı |
| 1. | 30/11/2010                                                                   | 27771  |
| 2. | 26/6/2012                                                                    | 28335  |
| 3. | 13/9/2013                                                                    | 28764  |
| 4. | 15/7/2014                                                                    | 29061  |
| 5. | 22/2/2015                                                                    | 29275  |